

Ministerstvo zemědělství
Č. j.: MZE-17998/2024-13141
V Praze dne 8. 3. 2024

OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY

Ministerstvo zemědělství jako příslušný správní orgán podle § 15 odst. 4 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a § 44 odst. 1 písm. d) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, v souladu s § 171 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, a § 44 odst. 2 veterinárního zákona vydává opatření obecné povahy, kterým se stanoví:

Článek 1

ÚPRAVA METODIKY KONTROLY ZDRAVÍ ZVÍŘAT A NAŘÍZENÉ VAKCINACE NA ROK 2024

Opatření obecné povahy METODIKA KONTROLY ZDRAVÍ ZVÍŘAT A NAŘÍZENÉ VAKCINACE NA ROK 2024, č.j.: MZE-72165/2023-13141, kterým Ministerstvo zemědělství s účinností od 20. 12. 2023 stanovilo povinné preventivní a diagnostické úkony k předcházení vzniku a šíření nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, jakož i k jejich zdolávání, které se provádějí v období od 1. 1. do 31. 12. 2024, a určilo, na které z nich a v jakém rozsahu se poskytují příspěvky z prostředků státního rozpočtu, se mění takto:

1. V Části I. – Povinné úkony hrazené ze státního rozpočtu, oddíl B. Kontrola zdraví, kapitola 8. Prasata divoká

Přidávají se nové kódy Epl173 a Epl174:

„Epl173 AFRICKÝ MOR PRASAT – prasata divoká s hmotností nad 80 kg – zvýšené zástřelné / vzorkovné v uzavřeném pásmu II určeném mimořádnými veterinárními opatřeními
V uzavřeném pásmu II určené, mimořádnými veterinárními opatřeními u všech ulovených prasat divokých s **hmotností nad 80 kg**. Zvýšené zástřelné je podmíněno zajištěním neškodného odstranění uloveného prasete divokého v asanačním podniku. KVS SVS, případně ÚVS SVS určí rozsah vyšetření.

„Epl174 AFRICKÝ MOR PRASAT – prasata divoká s hmotností nad 80 kg – zvýšené zástřelné /vzorkovné v uzavřeném pásmu I určeném mimořádnými veterinárními opatřeními
V uzavřeném pásmu I určeném mimořádnými veterinárními opatřeními u všech ulovených prasat divokých s **hmotností nad 80 kg**. Zvýšené zástřelné je podmíněno zajištěním neškodného odstranění uloveného prasete divokého v asanačním podniku. KVS SVS, případně ÚVS SVS určí rozsah vyšetření.

2. V Části V. – Výše výdajů na preventivní a diagnostické úkony uvedené v části I.

Vkládá se nově příspěvek na zvýšené zástřelné u prasat divokých s hmotností nad 80 kg ulovených v uzavřeném pásmu I a II, které jsou určeny mimořádnými veterinárními opatřeními vydanými v souvislosti s výskytem afrického moru prasat.

Výše příspěvků výdajů na preventivní a diagnostické úkony uvedené v části I. Povinné úkony hrazené ze státního rozpočtu nově zní:

Úkon	Výše příspěvku (Kč)	Předpokládaný počet úkonů v roce 2024
Vakcinace vodících a asistenčních psů	220	50
Zástřelné, nálezné u lišek – ks	380	2 900
Tuberkulinace	30	27 300
Tuberkulinace u koz	30	2 500
Tuberkulin (Bovitubal) – kozy	15	2 500
Tuberkulinace u skotu (dovoz, býci)	30	9 400
Tuberkulin (Bovitubal) – skot	15	36 700
Nálezné u prasat divokých – celá ČR a oblasti určené v souvislosti s africkým morem prasat mimořádnými veterinárními opatřeními	2 000	2 550
Zástřelné u prasat divokých v uzavřeném pásmu I určeném mimořádnými veterinárními opatřeními vydanými v souvislosti s výskytem afrického moru prasat - ks	1 000	2 500
Zástřelné u prasat divokých v uzavřeném pásmu III a II, které jsou určeny mimořádnými veterinárními opatřeními vydanými v souvislosti s výskytem afrického moru prasat - ks	2 000	1 000
Zvýšené zástřelné u prasat divokých v uzavřeném pásmu I a II, které jsou určeny mimořádnými veterinárními opatřeními vydanými v souvislosti s výskytem afrického moru prasat - ks	5 000	360
Odběr vzorku krve nebo moči od přežvýkavců, prasat a koní v rámci plánu monitoringu nepovolených látek, reziduí a kontaminantů – ks	500	100

3. V příloze č. 6, Schéma vyšetření v hospodářstvích za účelem udělení a udržení statusu zařízení prostého BVD, se mění úvodní text, bod 3. části I. (nové znění písmene c) a přesunutí stávajícího znění písmene c) do písmene d)) a vkládá se nový bod 3. do části II. (stávající bod 3. části II. se přesouvá do bodu 4. části II.):

Příloha č. 6

Schéma vyšetření v hospodářstvích za účelem udělení a udržení statusu zařízení prostého BVD

Za účelem umožnění obchodování s členskými státy nebo jejich oblastmi se statusem území prosté bovinní virové diarrhoey (dále jen „BVD“) nebo se schváleným eradikačním programem pro BVD, byla zavedena možnost udělení statusu **zařízení prosté BVD** těm hospodářstvím v ČR, která splní níže uvedené podmínky pro udělení statusu. Dále jsou v této příloze uvedeny podmínky pro udržení již získaného statusu, které musí být každoročně splněny. Uvedené podmínky jsou v souladu s nařízením (EU) 2020/689.

Chovatelé, kteří se rozhodnou zapojit své hospodářství (zařízení) do programu dozoru k BVD podle pravidel této přílohy, oznámí tuto skutečnost místně příslušné krajské veterinární správě

(dále jen „KVS“) prostřednictvím příslušného formuláře dostupného u KVS. Poté, co KVS obdrží uvedené oznámení, proběhne konzultace mezi chovatelem a KVS za účelem vhodného nastavení programu dozoru pro konkrétní chov. KVS z odborného hlediska posoudí možnosti uplatnění tohoto programu v daném chovu a doporučí chovateli vhodný postup tak, aby mohly být plněny veškeré podmínky této přílohy pro udělení statusu zařízení prostého BVD (konečné rozhodnutí ve výběru vyšetřovací metody – sérologická nebo virologická metoda – závisí na chovateli).

Status zařízení prostého BVD bude jednotlivým hospodářstvím, na základě jejich žádosti, udělen místně příslušnou KVS po splnění veškerých níže uvedených podmínek. Formulář žádosti je dostupný u KVS. KVS bude dále každoročně provádět dozor nad dodržováním podmínek pro udržení statusu v zařízeních, jimž byl status udělen.

Vzorky, odebrané v rámci tohoto programu dozoru, musí být vyšetřeny v laboratořích státních veterinárních ústavů (dále jen „SVÚ“), u nichž je zajištěno napojení na informační systém SVS:

- SVÚ Praha
- SVÚ Jihlava
- SVÚ Olomouc

Část I. Udělení statusu zařízení prostého bovinní virové diarrhoey

Status zařízení prostého BVD může být udělen zařízením (hospodářstvím) chovajícím zvířata z řad skotu za splnění následujících podmínek:

1. během posledních 18 měsíců žádný potvrzený případ BVD u chovaného skotu v zařízení;
2. zvířata chovaná v zařízení byla podrobena alespoň jednomu z následujících režimů testování **s negativními výsledky** (s přihlédnutím k možnému předchozímu očkování):
 - a) **virologické vyšetření** (průkaz virového antigenu komerčním ELISA testem nebo průkaz genomu viru metodou PCR)
Vyšetření se provede pod kódem ExA804 BOVINNÍ VIROVÁ DIARRHOEA (BVD) – VyLa – virologické vyšetření (ELISA, PCR).
Vyšetření vzorků krve nebo vyšetření ušního štěpu (v případě telat) **od všech zvířat** z řad skotu v hospodářství provedené během posledních 12 měsíců.

U všech telat narozených v posledních 12 měsících musí být vzorky odebrány po úřední identifikaci nebo současně s ní, **ne však později než 20 dní po porodu**. Matky telat jsou kontrolovány nepřímo testováním telat. **Matky telat s negativními výsledky není třeba testovat**. Všechna ostatní zvířata, která nejsou výše popsáním způsobem zkontrolována, je nutné vyšetřit.

Při detekci virového antigenu z krve je možné využití ELISA testu u vzorků odebraných buď před příjmem kolostra, nebo až po 90 dnech po porodu. Bez omezení je možno tento test použít při testování kožních biopsií – ušní štěp.

Možnost slučování vzorků (směsné vzorky) pro virologické vyšetření:

Pro **testy PCR** je možné využít slučování vzorků (tzv. směsné vzorky), a to do směsí až 10 vzorků (krev, ušní štěpy). Kvůli následnému využití ELISA testu na dohledání perzistentně infikovaného zvířete (v pozitivních směsích) je omezen odběr vzorků krve na čas před příjmem kolostra nebo až po 90 dnech po porodu. Vzorky ušních štěpů lze odebírat bez věkového omezení. Směšování vzorků probíhá až v laboratoři. Vzorky je nutné v chovu odebrat jednotlivě.

- b) **sérologické vyšetření** jednotlivých vzorků krve nebo mléka odebraných od zvířat, která jsou chována v zařízení alespoň 3 měsíce před zahájením odběru vzorků. Vyšetření se provede pod kódem ExA814 BOVINNÍ VIROVÁ DIARRHOEA (BVD) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA).
Sérologické vyšetření protilátek proti BVD na jednotlivých vzorcích krve nebo mléka odebraných v průběhu období ne kratšího než 12 měsíců **alespoň třikrát v intervalech ne kratších než 4 měsíce**. Počet vyšetřených zvířat musí umožnit zjištění séropozitivních zvířat s alespoň 95 % mírou spolehlivosti při cílové prevalenci 50 %. Vyšetření musí vždy zahrnovat **minimálně pět zvířat** nebo všechna zvířata, pokud je počet chovaných zvířat nižší než pět.
Vzorky se přednostně odeberou od kategorie mladých zvířat ve stáří 8 - 24 měsíců.
Pokud je skot v zařízení chován v oddělených skupinách bez přímého vzájemného kontaktu, je nutné otestovat příslušný počet zvířat z každé skupiny.
Sérologicky mohou být vyšetřena pouze nevakcinovaná zvířata.
3. od začátku odběru vzorků podle bodu 2 všechna zvířata z řad skotu, která vstupují do zařízení:
- a) pochází ze zařízení prostých BVD nacházejících se v členském státě či oblasti prostých BVD; nebo
- b) pocházejí ze zařízení prostých BVD, kde
- byly v posledních 4 měsících provedeny sérologické testy podle části II, bodu 4 b) této přílohy; nebo
 - byla zvířata před odesláním testována jednotlivě za účelem vyloučení přenosu BVD do zařízení určení s přihlédnutím k historii testování v zařízení původu a v příslušných případech k fázi březosti; nebo
- c) pocházejí ze zařízení v ČR zapojených do programu dozoru k udělení statusu zařízení prostého BVD podle pravidel této přílohy, přičemž pro takové přemístění zvířat budou platit následující pravidla:
- I. pokud chovatel do zařízení zapojeného v programu dozoru (hospodářství přísunu) přemístí skot ze zařízení zapojeného v programu dozoru (hospodářství odsunu), hospodářství přísunu nebude udělen status zařízení prostého BVD dříve, než tento status zařízení prostého BVD získá hospodářství odsunu.
 - II. v případě, že hospodářství odsunu status zařízení prostého BVD z jakéhokoliv důvodu nebude udělen a toto hospodářství ukončí svou účast v programu dozoru, hospodářství přísunu se začne dvanáctiměsíční lhůta pro uznání provedených vyšetření na BVD v chovu počítat až od doby po uskutečnění uvedeného přemístění zvířat z hospodářství odsunu.
 - III. Výjimku z bodu II. pro hospodářství přísunu může udělit místně příslušná KVS na základě posouzení vyšetření provedených v hospodářství přísunu a posouzení rizika přenosu BVD z hospodářství odsunu.

Postup podle písmene c) je využitelný zejména pro chovatele, kteří mají několik svých hospodářství, mezi nimiž přemísťují skot – v tomto případě je vhodné, aby chovatel zapojil do programu dozoru k BVD všechna svá hospodářství a o status zařízení prostého BVD zažádal pro všechna hospodářství ve stejném termínu.

Lze však přemísťovat skot mezi zařízeními zapojenými v programu dozoru v rámci celého území ČR (a to i mezi zařízeními různých chovatelů), nicméně musí být vždy splněna pravidla uvedená v tomto bodu c).

- d) vykázala negativní výsledky testu na antigen nebo genom viru BVD a
 - byla podrobena **karanténě** po dobu alespoň 21 dnů před odesláním, a pokud se jednalo o březí samice, byla vyšetřena na přítomnost protilátek proti BVD na vzorcích odebraných po karanténě trvající alespoň 21 dní; nebo
 - měla pozitivní výsledky testu na protilátky proti BVD buď před odesláním, nebo v případě březích krav před inseminací předcházející stávající březosti.
- 4. od začátku odběru vzorků podle bodu 2 všechny zárodečné produkty skotu, které vstoupily do zařízení, pocházejí ze:
 - a) zařízení prostých BVD; nebo
 - b) schválených zařízení zacházejících se zárodečnými produkty.

Část II. Udržení statusu zařízení prosté bovinní virové diarrhoey

Zařízení (hospodářství) chovající zvířata z řad skotu si může udržet status zařízení prostého BVD za splnění následujících podmínek:

1. jsou i nadále splněny veškeré požadavky pro udělení statusu z části I., bodů 1 a 4 této přílohy;
2. od okamžiku udělení statusu zařízení prostého BVD nebylo v hospodářství očkováno žádné zvíře proti nákaze BVD;
3. jakmile zařízení získá status prostý BVD, všechna zvířata z řad skotu, která vstupují do zařízení:
 - a) pochází ze zařízení prostých BVD nacházejících se v členském státě či oblasti prostých BVD; nebo
 - b) pocházejí ze zařízení prostých BVD, kde
 - byly v posledních 4 měsících provedeny sérologické testy podle části II, bodu 4 b) této přílohy; nebo
 - byla zvířata před odesláním testována jednotlivě za účelem vyloučení přenosu BVD do zařízení určené s přihlédnutím k historii testování v zařízení původu a v příslušných případech k fázi březosti; nebo
 - c) vykázala negativní výsledky testu na antigen nebo genom viru BVD a
 - byla podrobena **karanténě** po dobu alespoň 21 dnů před odesláním, a pokud se jednalo o březí samice, byla vyšetřena na přítomnost protilátek proti BVD na vzorcích odebraných po karanténě trvající alespoň 21 dní; nebo
 - měla pozitivní výsledky testu na protilátky proti BVD buď před odesláním, nebo v případě březích krav před inseminací předcházející stávající březosti.
4. v zařízení je po udělení statusu zařízení prostého BVD uplatňován alespoň jeden z následujících režimů testování:
 - a) **virologické vyšetření** (průkaz virového antigenu komerčním ELISA testem nebo průkaz genomu viru metodou PCR) **u telat**.
Vyšetření se provede pod kódem ExA805 BOVINNÍ VIROVÁ DIARRHOEA (BVD) – VyLa – virologické vyšetření (ELISA, PCR).
Vyšetření vzorků ušního štěpu nebo vzorků krve u každého novorozeného telete po úřední identifikaci nebo současně s ní, **ne však později než 20 dní po porodu**.

Při detekci virového antigenu z krve je možné využití ELISA testu pouze u vzorků odebraných před příjmem kolostra. Bez omezení je možno tento test použít při testování kožních biopsií – ušní štěp.

Pro **testy PCR** je možné využít slučování vzorků (tzv. směsné vzorky) popsané v části I, bodu 2 a) této přílohy.

- b) **Sérologické vyšetření** jednotlivých vzorků krve nebo mléka odebraných od zvířat, která jsou chována v zařízení alespoň 3 měsíce před zahájením odběru vzorků. Vyšetření se provede pod kódem ExA815 BOVINNÍ VIROVÁ DIARRHOEA (BVD) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA). Sérologické vyšetření protilátek proti BVD na jednotlivých vzorcích krve nebo mléka. Vyšetření se provede alespoň 1x ročně. Počet testovaných zvířat musí umožnit zjištění séropozitivních zvířat s alespoň 95 % mírou spolehlivosti při cílové prevalenci 50 %. Vyšetření musí vždy zahrnovat **minimálně pět zvířat** nebo všechna zvířata, pokud je počet chovaných zvířat nižší než pět.
- Vzorky se přednostně odeberou od kategorie mladých zvířat ve stáří 8 – 24 měsíců.**
- Pokud je skot v zařízení chován v oddělených skupinách bez přímého vzájemného kontaktu, je nutné otestovat příslušný počet zvířat z každé skupiny. Sérologicky mohou být vyšetřena pouze nevakcinovaná zvířata.

Článek 2

Odůvodnění

Ministerstvo zemědělství v souladu s § 44 odst. 1 písm. d) veterinárního zákona na základě nákazové situace a jejího předpokládaného vývoje a se zřetelem na zvláštní veterinární záruky požadované v souvislosti s mezinárodním obchodem se zvířaty a jejich produkty stanoví, které programy ozdravování zvířat, úkony související s kontrolou dědičnosti zdraví, úkony související s kontrolou pohody zvířat, povinné preventivní a diagnostické úkony k předcházení vzniku a šíření nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, jakož i k jejich zdolávání, se provádějí v příslušném kalendářním roce, a to včetně podmínek a lhůt k jejich provedení, a určuje, které z nich a v jakém rozsahu se hradí z prostředků státního rozpočtu (MKZ – metodika kontroly zdraví). Mezi nálezami, jichž se tyto úkony týkají, jsou vždy tuberkulóza, brucelóza a enzootická leukóza skotu, jakož i brucelóza a Aujeszkyho choroba prasat.

Veterinární zákon v souvislosti se zdravím zvířat a jeho ochranou vychází z toho, že rozhodující vliv na zdraví zvířat mají prostředí a podmínky, v nichž zvířata žijí a produkují, a preventivní opatření stanovená a prováděná k předcházení vzniku a šíření nebezpečných nálezů.

Řádné zabezpečení provádění vyšetření, zdravotních zkoušek a povinných preventivních a diagnostických úkonů v rámci veterinární kontroly zdraví, kontroly dědičnosti zdraví a kontroly pohody zvířat patří mezi jeden ze základních pilířů ochrany zvířat před vznikem a šířením onemocnění přenosných mezi zvířaty nebo ze zvířat na člověka. Důraz na prevenci a na důsledné dodržování všech opatření stanovených k ochraně zvířat před nebezpečnými nálezami je motivován, mj. také snahou o zachování dobré nálezové situace v ČR, a to jak v chovech hospodářských zvířat, tak v chovech zájmových zvířat nebo i u volně žijící zvěře. Chovatelům se tak v návaznosti na jejich povinnost dle § 4 odst. 1 písm. i) veterinárního zákona určuje provedení jednotlivých úkonů, včetně rozsahu a lhůt, ve kterých mají být provedeny. Určují se také podmínky pro realizaci národních programů pro tlumení salmonel, programu sledování aviární chřivky u drůbeže a volně žijících ptáků a monitoringu parazitóz u spárkaté zvěře (§ 19 odst. 5 veterinárního zákona).

Metodika kontroly zdraví se vydává podle § 44 odst. 2 veterinárního zákona formou

opatření obecné povahy ve smyslu § 171 a násl. správního řádu, a to bez řízení o návrhu opatření.

Článek 3

Poučení

Do opatření obecné povahy a jeho odůvodnění může každý nahlédnout u správního orgánu, který opatření obecné povahy vydal (tj. Ministerstvo zemědělství – odbor zemědělských komodit, Těšnov 65/17, Praha 1, 110 00).

Opatření obecné povahy je zveřejněno i v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup na elektronické úřední desce Ministerstva zemědělství (<http://eagri.cz/public/web/mze/uredni-desky/ministerstvo-zemedelstvi>).

Proti opatření obecné povahy nelze podle § 173 odst. 2 správního řádu podat opravný prostředek.

Soulad opatření obecné povahy s právními předpisy lze posoudit v přezkumném řízení. Usnesení o zahájení přezkumného řízení lze vydat do 3 let od účinnosti opatření. Účinky rozhodnutí v přezkumném řízení nastávají ode dne jeho právní moci.

Článek 4

Účinnost

Toto opatření obecné povahy nabývá podle § 44 odst. 3 veterinárního zákona účinnosti dnem jeho vyvěšení na úřední desce Ministerstva zemědělství a vyvěšuje se po celý kalendářní rok. Ministerstvo zemědělství opatření obecné povahy zašle též Státní veterinární správě a krajským veterinárními správám, které jsou povinny jej bezodkladně vyvěsit na svých úředních deskách po celý kalendářní rok.

Opatření obecné povahy v den následující po dni nabytí jeho účinnosti opatří Ministerstvo zemědělství záznamem o jeho účinnosti.

Mgr. Marek Výborný v. r.
ministr zemědělství